Rozverné léto: Z historie queer prázdnin / Frolic Summer: From the History of Queer Summer

Úvod: Z historie queer prázdnin

Queer lidé měli v minulosti značně odlišný vztah k venkovu a přírodě, než heterosexuální většina. Příroda skýtala útočiště, kde chyběl dohled, jemuž je podrobena urbánní, vyspělá společnost. Na venkově často chybělo povědomí o tom, co homosexualita je, jaké mohou queer vztahy být, což byla pro mnoho lidí životní tragédie, současně ale řada vztahů zůstala uchráněna před kriminalizací a disciplinací. Někteří queer ekologové dokonce tvrdí, že queer lidé mají k přírodě méně destruktivní vztah, protože je pro ně bezpečnějším prostředím a protože instinktivně, nebo vědomě odmítají žít v hierarchických vztazích.

Queer dějiny jsou většinou dějinami urbánního prostředí a toho, jaké místo v něm queer lidé zaujali, do jakých částí městské ekologie byli vykázáni a jaké prostory a vztahy si museli zjednat. Je tu ale stejně důležitá a neméně pestrá linie toho, jak queer lidé obývali přírodu a venkov, jak se do něj z města vraceli, jak si tam mohli vytvořit světy, pro které nebylo ve městech místo. Venkov a příroda často představovaly formotvorné prostředí queer zkušenosti, byly místem, kde moderní instituce, pronásledující a kontrolující queer lidi, ztrácely dosah.

Několik takových témat a příběhů ukazuje předkládaná výstava, kterou vytvořil tým historiků a historiček ze Společnosti pro queer paměť, jediného muzea a archivu LGBTIQ+ minulosti u nás.

PhDr. Ladislav Jackson, Ph.D., hlavní autor výstavy

Intro: From the History of Queer Summer

Historically, queer people often had a markedly different relationship to the countryside and the natural world than the heterosexual majority. Nature offered a refuge beyond the reach of the surveillance that characterized urban, modern society. Rural communities frequently lacked a clear understanding of homosexuality and the diversity of queer relationships. For many, this ignorance was a source of profound personal tragedy; at the same time, it also meant that some relationships escaped the criminalization and social discipline imposed elsewhere. Some queer ecologists have even argued that queer people tend to relate to nature in less destructive ways because it provides a safer environment and because they instinctively—or consciously—reject hierarchical ways of living.

Queer history is most often told as the history of cities: of the place queer people occupied within urban environments, the margins to which they were confined, and the spaces and relationships they carved out for themselves. Yet there is another, equally important and richly diverse history: the ways queer people inhabited the countryside and the natural world, returned there from the city, and created lives for themselves in places where they could build worlds that had no place in urban society. The countryside and nature frequently became formative settings of queer experience—places where the reach of the modern institutions that persecuted and controlled queer people began to fade.

This exhibition presents several of these stories and themes. It has been prepared by a team of historians from the Society for Queer Memory, the Czech Republic's only museum and archive dedicated to LGBTIQ+ history.

Dr. Ladislav Jackson, main author of the exhibition

Podpořit činnost Společnosti pro queer paměť, jediného archivu a muzea LGBTIQ+ minulosti u nás, můžete zde:
You can support the work of the Society for Queer Memory, the Czech Republic's only archive and museum dedicated to LGBTIQ+ history, here:

www.queerpamet.cz / IG: @czechqueermemory / FB: @queerpamet

Idea výstavy / Idea of the exhibition: Lukáš Samek
Koncepce a texty / Concept and texts: Ladislav Jackson
Spolupráce / Collaboration: Lukáš Samek, Denisa Vídeňská
Produkce / Production: Společnost pro queer paměť / Society for Queer Memory, Praha / Prague 2026
Tisk / Print: Knihařská dílna FaVU VUT v Brně / Bookbinding Workshop Faculty of Fine Arts, Brno University of Technology

Rozverné léto: Z historie queer prázdnin / Frolic Summer: From the History of Queer Summer

Chataření a chalupaření

Chataření a chalupaření v přírodě a na venkově začalo být široce rozšířené pro městskou střední a vyšší třídu od konce 19. století. Pro queer lidi představoval tento fenomén možnost vytvořit si bezpečnější svět bez dohledu městské morálky a disciplinace. Už za první republiky se pokusila o vytvoření družstevně vlastněné chaty v horách výlučně pro queer lidi spisovatelka a aktivistka Lída Merlínová, která svůj záměr inzerovala v časopisu *Nový hlas*, nicméně patrně nesehnala pro jeho realizaci dostatek zájemců a zájemkyň. V období socialismu trávily statisíce Čechoslováků víkendy na chatách a chalupách. Mimo dosah zvědavých sousedů, kolegů i státní kontroly bylo snazší navazovat queer přátelství, partnerské queer vztahy nebo jednoduše být sám sebou.

Mezi československými gayi a lesbami existovala celá síť oblíbených chat a chalup, kam se jezdilo na víkendy i celé léto. V 60. a 70. letech vyrážela na chaty a chalupy i Lída Merlínová s partnerkou a svými psíky. Legendární se stala například chalupa herce Eduarda Cupáka a jeho partnera Václava Květa ve starém mlýně u Brtnice. Scházeli se zde přátelé z divadelního i uměleckého prostředí, společně opravovali dům, slavili a vytvářeli komunitu. Podobných míst však bylo mnohem více. Vzpomínky pamětníků ukazují, že návštěvy chat patřily k běžnému společenskému životu queer komunity a často zde vznikala přátelství, která přetrvala celý život. Chalupu měl významný queer malíř Karel Laštovka, významný organizátor queer života Antonín Bartoš i zakladatel českého dragu Ota Tasinato.

Chata nebo chalupa tak nebyla jen místem odpočinku. Stávala se druhým domovem – prostorem, kde bylo možné vytvářet vztahy, pečovat o zahradu či starý dům, pořádat setkání a někdy dokonce propojit queer život s rodinou nebo sousedy. Tyto zdánlivě obyčejné venkovské domy představovaly nenápadnou, ale důležitou součást queer historie. Připomínají, že queer život se neodehrával jen ve velkých městech, ale také v lesích, zahradách, na samotách a ve starých chalupách, kde vznikaly malé světy svobody, blízkosti a sounáležitosti.

Cottages and Country Houses

The tradition of spending weekends and holidays in cottages and country houses became widespread among the urban middle and upper classes from the late nineteenth century onward. For queer people, these rural retreats offered an opportunity to create safer spaces beyond the scrutiny of urban morality and social discipline. During the First Czechoslovak Republic, the writer and activist Lída Merlínová even attempted to establish a cooperatively owned mountain cottage exclusively for queer people. She advertised the project in the magazine *Nový hlas*, although it appears she was ultimately unable to attract enough interested participants to bring it to fruition.

During the socialist era, hundreds of thousands of Czechoslovaks spent their weekends at cottages and country houses. Away from the watchful eyes of neighbors, colleagues, and the state, it became easier to form queer friendships, develop same-sex relationships, or simply be oneself.

A whole network of favorite cottages and country houses existed among Czechoslovak gay men and lesbians, who gathered there on weekends and throughout the summer. In the 1960s and 1970s, Lída Merlínová herself regularly escaped to the countryside with her partner and their dogs. One of the most legendary places was the country house of actor Eduard Cupák and his partner Václav Květ, located in a former mill near Brtnice. Friends from the theatre and artistic communities gathered there to renovate the house, celebrate together, and build a sense of community. Many similar places existed. Oral-history testimonies show that visiting cottages was an integral part of queer social life, and that many lifelong friendships were forged there. The prominent queer painter Karel Laštovka owned a country house, as did the important organizer of queer social life Antonín Bartoš and the founder of Czech drag, Ota Tasinato.

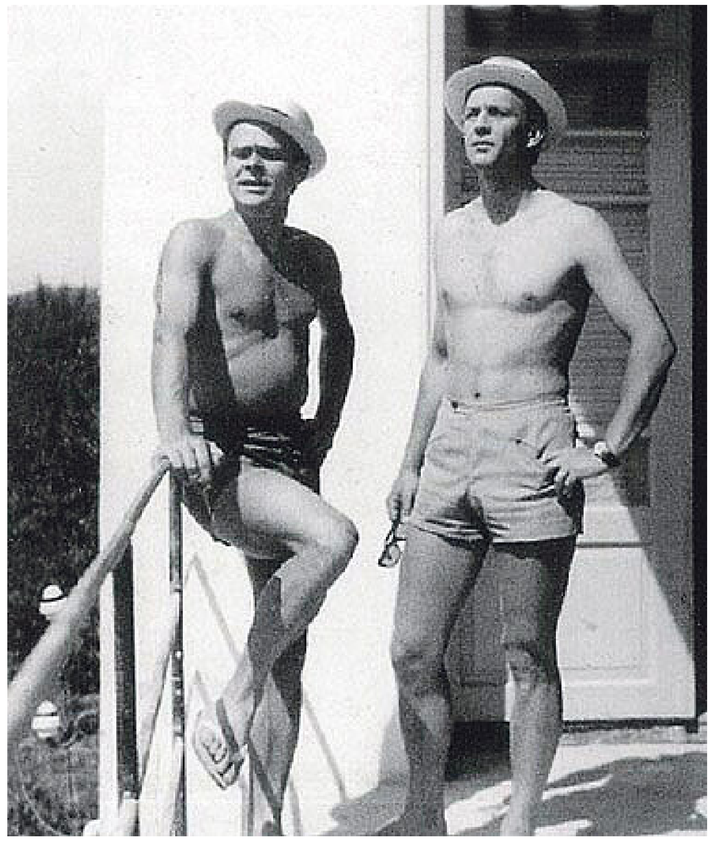
A cottage or country house was therefore much more than a place for recreation. It became a second home—a space where people could build relationships, tend a garden or restore an old house, host gatherings, and sometimes even reconcile their queer lives with their families or neighbors. These seemingly ordinary rural homes formed a quiet yet significant part of queer history. They remind us that queer life unfolded not only in large cities but also in forests, gardens, remote countryside settings, and old farmhouses, where small worlds of freedom, intimacy, and belonging could flourish.

Rozverné léto: Z historie queer prázdnin / Frolic Summer: From the History of Queer Summer

5. **Návrh na letní domov.** Pisatelka článku „Kupředu" má úmysl zříditi v krásné poloze orlických hor letní pobyt, kde by i finančně slabší mohli tráviti svou dovolenou. Chtěla by, aby se každý cítil ve svém ovzduší, kde by pookřál a při tom byl ve svém . . . Má objekt, který by chtěla zužitkovat pro tento podnik. Chtěla by, abychom učinili družstvo s podíly 1000 Kč. Každý může upsat libovolné množství podílů. Mohl by se tímto způsobem získat slušný kapitál. Jinak o všechno pohodlí by bylo náležitě postaráno. Podíly by se úročily podle výtěžků, takže kdo by složil více podílů, mohl by pouze za úroky ztráviti případně léto na venkově. Majetek byl by notářsky zajištěn, takže by tu byla plná důvěra. Je to myšlenka krásná, ideální a velmi by nás zajímalo stanovisko našich čtenářů k tomuto návrhu. -s-

Všem nám . . . V 1. čísle letošního roku byl návrh od pisatelky článku „Kupředu" na letní byt v Orlických horách. Jistě ideální myšlenka, jenom ji uskutečniti a míti hodně vážných zájemců, kteří by se za tuto ideu postavili. Byl by to pro nás krásný koutek v horách, kde bychom osvěžili tělo i duši a načerpali nových sil k tomu životnímu boji. A byl by to tak trošíčku průlom nás do světa, abychom přesvědčili nenašince, že jsme také dobří a že také chceme žíti tak jako oni třeba v ne tak běžné formě života. Je pravdou, že jsou mezi námi, bohužel, také lidé, kteří zachází příliš daleko a že žijí také takové lidské hyeny, které by chtěly těžiti ze slabých stránek některých, ale v tomto případě nám také trochu instinkt napoví, zdali je to člověk hodný důvěry. U mě se projevila láska k ženě, když jsem chodila do měšťanky. Měly jsme učitelku, jež byla anděl duší i tělem. Měla jsem ji nejraději z celé třídy a ani jsem nevěděla dobře proč. Musím doznat, že jsem se začala pilně učit snad jen k vůli ní, až jsem dosáhla toho, že jsem měla na vysvědčení samé jedničky. A jenom ona svou péčí mi dala základ k životu, jen ona mi vštípila zdravé a zároveň krásné názory na život a jen jí děkuji za to, že ve mně vychovala člověka s upřímným srdcem a poctivým smýšlením. Tenkrát jsem ještě nevěděla, proč mojí láskou je jen žena, ale čím dále tím více jsem poznávala, kdo jsem a dnes to vím dokonale, ale jsem člověk, který by si tolik přál, aby bylo mezi námi více upřímného přátelství a ne jen plané slibování a skutky nikde. (H. Máchová.)

Slavný a víceméně vyoutovaný herec Eduard Cupák s partnerem Václavem Květem na jejich chalupě.

The celebrated and relatively out actor Eduard Cupák with his partner, Václav Květ, at their country house.

Ota Tasinato, jeho partner a přátelé na jejich chatě u Sázavy. / Ota Tasinato, his partner and friends at their cottage near Sázava.

Lída Merlínová v 60. a 70. letech ve Špindlerově Mlýně a na dalších místech se svým psem.

Lída Merlínová in 1960s and 1970s in Špindlerův Mlýn and other locations with her dog.

Rozverné léto: Z historie queer prázdnin / Frolic Summer: From the History of Queer Summer

Venkov hrál významnou roli i v životních i uměleckých únicích z velkoměsta pro queer umělce Jana Zrzavého. Utočiště našel v jihočeských Vodňanech a rodné Okrouhlici na Vysočině.

The countryside also played a significant role in the life and artistic escapes of the queer artist Jan Zrzavý from the modern metropolis. He found refuge in the South Bohemian town of Vodňany and in his native village of Okrouhlice in the Vysočina Highlands.

„Ale to vůbec nebyl žádnej zámek, to byla chata. Nádhernej srub na překrásnym místě. Poříčí nad Sázavou, jsou tam motocyklový závody. Od nádraží se jde pár kroků k tomu srubu. To byla nádhera. Cesta lesem, vpravo malej lom, kde těžili kámen za Františka dˇeste, a na levý straně byla taková plošina, dost velká, s nádhernym pohledem do krajiny. A ten kamarád benešovskej, ten Jarda, to tam znal, protože když byl mladej a neměl obrnu, tak tam stanovali. A on ve 46. s pomocí nějakýho tesaře tam postavil ten srub. A to byla nádhera.“
Liberecký anonym, rozhovor

“But it wasn’t a château at all—it was a cottage. A beautiful log cabin in a stunning location. Poříčí nad Sázavou—you know, where they hold the motorcycle races. From the railway station it was just a short walk to the cabin. It was absolutely wonderful. The path led through the forest, with a small quarry on the right where stone had been quarried back in Emperor Franz Joseph’s time, and on the left there was a broad clearing with a magnificent view of the surrounding countryside. My friend from Benešov, Jarda, knew the place well because, before he contracted polio as a young man, he used to camp there. Then, in 1946, with the help of a carpenter, he built that log cabin. It was simply beautiful.”
Liberec anonymous, interview

„Byl jsem spokojený, opravdu. Třeba v roce 1950 jsem od jednoho našeho kluka koupil chatu na Sázavě. Byla na moc krásném místě. A František byl jako chlap neuvěřitelně šikovný na všechny ty ‚chlapské‘ práce, takže se o chatu staral, kdykoli bylo potřeba. Byli jsme tam moc šťastní. A později, když jsme byli v důchodu, jsme tam trávili celá léta – třeba čtyři a půl měsíce v kuse.“
Ota Tasinato, rozhovor

“I’m content, I am—for example, in 1950 I bought a cottage on the Sázava from one of our boys. In a very beautiful place. And František, as a man, was absolutely handy at the “men’s” kinds of jobs, so he maintained the cottage whenever it was needed. We were very happy there. Even later, when we were retired, we spent entire summers there, say four and a half months.”
Ota Tasinato, interview

Anonymní lesbický pár na venkově, 40. nebo 50. léta.
Anonymous lesbian couple in the countryside, 1940s or 1950s.

Rozverné léto: Z historie queer prázdnin / Frolic Summer: From the History of Queer Summer

Chata v jezerní kotlině

Již v meziválečném období představoval venkov a příroda důležitou součást queer imaginace. Les, krajina nebo odlehlé venkovské prostředí byly v literatuře zobrazovány jako místa, kde bylo možné navazovat vztahy a prožívat emoce, pro něž v běžném městském životě chyběl prostor. Příroda zde nefungovala pouze jako kulisa děje, ale jako prostředí svobody, intimity i určitého úniku před společenskými normami.

Výrazně je tento motiv patrný například v románu *Lesní romance* (1931) Františka Jírů, v němž se vypravěč během pobytu na venkově seznamuje v lese s princem Milanem a mezi oběma se rozvíjí homoerotický vztah. Právě les se stává prostorem tajemství, citové blízkosti i tragédie, přestože nejotevřenější milostná scéna byla z knihy cenzurně odstraněna. Podobně Václav Krška situoval svůj román *Klaris a šedesát věrných* (1928) do prostředí reformní internátní školy uprostřed přírody. Venkovská škola zde vytváří prostor pro intenzivní mužská přátelství a jemně naznačené homoerotické vazby, které by v běžném městském prostředí působily mnohem méně věrohodně. Krškovo pojetí navíc nevznikalo ve vzduchoprázdnu. Významnou inspirací mu byl anglický román *Láska chlapcova: Román bezejmenné lásky* Haralda Overinga Sturgise, vydaný česky již v roce 1927.

Významným motivem queer čtení české literatury se stala také tvorba Jaroslava Foglara, která bývá interpretována jako moderní variace starobylé tradice přátelství Amise a Amila – ideálu výlučného mužského pouta založeného na věrnosti, oběti a citové intenzitě. Právě příroda zde vytváří prostor, v němž se takové vztahy mohou naplno rozvinout. V románu *Chata v Jezerní kotlině* se dvojice chlapců ocitá mimo civilizaci, obklopena lesy, vodou a horskou krajinou, kde sdílí každodenní život, společnou práci i okamžiky hluboké citové blízkosti. Literární analýza odhaluje v těchto scénách zřetelnou homoerotickou konstelaci, která je však natolik důsledně sublimována do jazyka přátelství, dobrodružství a skautské etiky, že zůstala pro většinu čtenářů neviditelná, pro gay muže však představovala po několik generací idylickým vzorem stejnopohlavních vztahů.

Příroda je místo nejen pro romantickou idylu a snění o ideálních vztazích, ale také místa pro erotiku a gay cruising. Už od šedesátých let se začala formovat místa pro cruising i mimo velká města, přírodní koupaliště, zatopené lomy a rybníky. Od 80. let tak funguje dodnes třeba lom Amerika nebo gay nudistická pláž nedaleko Pardubic.

The Cottage in the Lake Valley

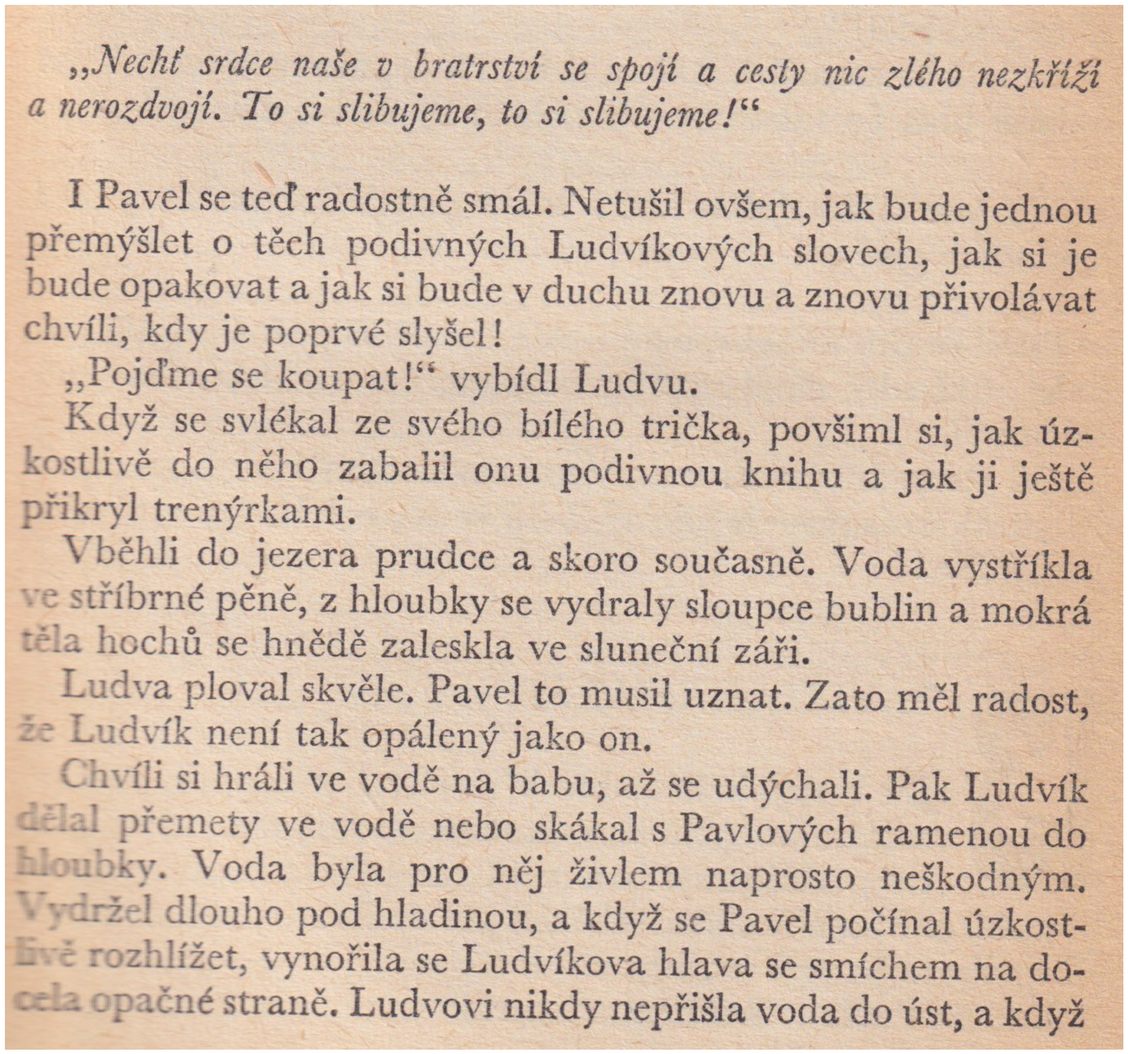
Already during the interwar period, the countryside and nature formed an important part of the queer imagination. Forests, landscapes, and remote rural settings were portrayed in literature as places where relationships could be forged and emotions experienced that had little room to flourish in everyday urban life. Nature was not merely a backdrop to the story, but a space of freedom, intimacy, and escape from social norms.

This motif is particularly evident in František Jírů's novel *Forest Romance* (Lesní romance, 1931), in which the narrator travels to the countryside, meets Prince Milan in the forest, and gradually develops a homoerotic relationship with him. The forest becomes a space of mystery, emotional intimacy, and ultimately tragedy, although the novel's most explicit love scene was removed by censorship. Similarly, Václav Krška set his novel *Klaris and the Sixty Faithful* (Klaris a šedesát věrných, 1928) in a progressive boarding school surrounded by nature. The rural school provides an environment in which intense male friendships and subtly suggested homoerotic bonds can develop in ways that would have appeared far less plausible in an ordinary urban setting. Krška's vision did not emerge in isolation. An important source of inspiration was Harald Overing Sturgis's English novel *Tim: A Story of School Life* (published in Czech in 1927 as Láska chlapcova: Román bezejmenné lásky).

Another important subject of queer readings of Czech literature is the work of Jaroslav Foglar, often interpreted as a modern variation on the ancient tradition of Amis and Amil—the ideal of an exclusive male bond founded on loyalty, sacrifice, and profound emotional attachment. Here, too, nature creates a space in which such relationships can fully unfold. In the novel *The Cottage in the Lake Valley* (Chata v Jezerní kotlině), two boys find themselves beyond the reach of civilization, surrounded by forests, lakes, and mountain scenery, where they share everyday life, manual work, and moments of deep emotional closeness. Literary analysis reveals a distinct homoerotic constellation in these scenes, yet it is so thoroughly sublimated into the language of friendship, adventure, and Scout ethics that it remained invisible to most readers. For generations of gay men, however, it represented an idyllic model of same-sex companionship.

Nature was not only a setting for romantic idylls and dreams of ideal relationships, but also a place for erotic encounters and gay cruising. From the 1960s onward, cruising sites gradually emerged outside major cities as well, particularly at natural swimming areas, flooded quarries, and ponds. Since the 1980s, places such as the Amerika Quarry and the gay nude beach near Pardubice have continued to serve as well-known meeting places for queer men.

Rozverné léto: Z historie queer prázdnin / Frolic Summer: From the History of Queer Summer

„Nechť srdce naše v bratrství se spojí a cesty nic zlého nezkříží a nerozdvojí. To si slibujeme, to si slibujeme!“

I Pavel se teď radostně smál. Netušil ovšem, jak bude jednou přemýšlet o těch podivných Ludvíkových slovech, jak si je bude opakovat a jak si bude v duchu znovu a znovu přivolávat chvíli, kdy je poprvé slyšel!

„Pojďme se koupat!“ vybídl Ludvu.

Když se svlékal ze svého bílého trička, povšiml si, jak úzkostlivě do něho zabalil onu podivnou knihu a jak ji ještě přikryl trenýrkami.

Vběhli do jezera prudce a skoro současně. Voda vystříkla ve stříbrné pěně, z hloubky se vydraly sloupce bublin a mokrá těla hochů se hnědě zaleskla ve sluneční záři.

Ludva ploval skvěle. Pavel to musil uznat. Zato měl radost, že Ludvík není tak opálený jako on.

Chvíli si hráli ve vodě na babu, až se udýchali. Pak Ludvík dělal přemety ve vodě nebo skákal s Pavlových ramenou do hloubky. Voda byla pro něj živlem naprosto neškodným. Vydržel dlouho pod hladinou, a když se Pavel počínal úzkostlivě rozhlížet, vynořila se Ludvíkova hlava se smíchem na docela opačné straně. Ludvovi nikdy nepřišla voda do úst, a když

Chata v jezerní kotlině / The Cottage in a Lake Valley by Jaroslav Foglar

Gay nudistická pláž Oplatil u Pardubic
Oplatil Gay Nude Beach near Pardubice.

Fotografie z dovolených Antonína Bartoše, 70. léta, patrně Bulharsko / Photographs from Antonín Bartoš's holidays, 1970s, probably Bulgaria.

Pod jižním sluncem
Motiv z Řecka
(Foto V. Krška)

Fotografie od Václava Kršky publikovaná v časopisu Nový hlas/ Photograph by Václav Krška published in the magazine *Nový hlas*.

Rozverné léto: Z historie queer prázdnin / Frolic Summer: From the History of Queer Summer

Teplé cestovky

Už v 70. letech vznikla v Brně první terapeutická skupina, což byl eufemistický název pro queer organizování pod „hlavičkou“ terapie. Cílem bylo prosté seznamování, organizované návštěvy kultury nebo výlety do přírody. Záhy vznikla i podobná skupina v Praze pod patronací gay psychiatrů Antonína Brzka a Iva Procházky. Ještě v 80. letech vznikla recesistická skupina Klub přátel Jardy Kastelána, který byl organizátorem výletů a pobytů v přírodě, sjíždění řek či přechodů hor. Klub měl recesistická pravidla, členství a vedl si deník, který je cenným pramenem. Jaroslav Kastelán je také fotograf a akce podrobně zdokumentoval.

Původně terapeutická skupina Lambda, která fungovala v Praze, se ke konci 80. let zaměřovala na organizování společných queer dovolených, do roku 1989 v tuzemsku, po revoluci i v zahraničí. Jedna z prvních regionálních queer organizací vznikla po roce 1989 v Hradci Králové, resp. Pardubicích. Ve východních Čechách pravidelně organizovala Lega společné queer pobyty v motorestu Rumcajs u Jičína. Součástí kulturního programu byly kromě výletů do okolí i drag shows nebo slavná striptýzová vystoupení striptéra Erika.

Specifickým druhem organizovaných dovolených je fenomén lázeňských pobytů, které využívali i queer lidé. Významný německý aktivista, lékař a vědec Magnus Hirschfeld, který ve dvacátých a v první polovině 30. let usiloval o světové odtrestnění homosexuality a další emancipační kroky pro ženy a queer lidi, se v roce 1932 nakazil při své cestě kolem světa malárií, následky si během léta léčil v Karlových Varech a Mariánských Lázních. Do Karlových Varů jezdila i Lída Merlínová. Fenomén lázeňství poskytoval i uplatnění pro queer lidi v nesnázích: na svém útěku z nacistického Německa našly uplatnění transgender malířka a transgender učitelka jazyků v Karlových Varech Toni Ebel a Charlotte Charlaque. Liberální prostředí pro queer lidi před obsazením Sudet nacistickým Německem líčí ve svých pamětech *Cesta růžového trojúhelníku* Rudolf Brázda, který přežil queer holokaust. Světová klientela, určitá anonymita a volnější sexuální morálka v lázeňských resortech představovala pro queer lidi další strategii bezpečnějšího prostředí.

Queer tourism

Already in the 1970s, the first therapeutic group was established in Brno—a euphemistic label for queer organizing under the guise of therapy. Its real purpose was simple: to help people meet one another, organize visits to cultural events, and arrange excursions into the countryside. A similar group soon emerged in Prague under the patronage of the gay psychiatrists Antonín Brzek and Ivo Procházka. During the 1980s, another initiative followed: the tongue-in-cheek *Jarda Kastelán Friends' Club*, founded by Jaroslav Kastelán, who organized hiking trips, outdoor holidays, river expeditions, and mountain crossings. The club developed humorous rules and membership rituals and kept a detailed diary that today represents an invaluable historical source. Kastelán was also a photographer, and he extensively documented the group's activities.

By the late 1980s, the Prague-based therapeutic group *Lambda* had shifted its focus toward organizing shared queer holidays. Before 1989 these trips took place within Czechoslovakia; after the Velvet Revolution they gradually expanded abroad. One of the first regional queer organizations established after 1989 emerged in Hradec Králové and nearby Pardubice. In eastern Bohemia, Lega members regularly organized group holidays at the Rumcajs motel near Jičín. Besides excursions into the surrounding countryside, the programme featured drag performances and the famous striptease shows of the performer Erik.

Spa holidays formed another distinctive type of organized travel enjoyed by queer people. The prominent German physician, activist, and sexologist Magnus Hirschfeld, who campaigned internationally for the decriminalization of homosexuality and for the emancipation of women and queer people, contracted malaria during his world tour in 1932 and spent the summer recovering in the spa towns of Karlovy Vary and Mariánské Lázně. Lída Merlínová was also a regular visitor to Karlovy Vary. Spa culture provided employment opportunities for queer people in difficult circumstances as well: while fleeing Nazi Germany, the transgender painter Toni Ebel and the transgender language teacher Charlotte Charlaque both found work in Karlovy Vary. In his memoir *The Path of the Pink Triangle*, Rudolf Brazda, a survivor of the queer Holocaust, describes the comparatively liberal atmosphere that queer people experienced in the Sudeten spa towns before the Nazi occupation. Their international clientele, relative anonymity, and more relaxed sexual mores made spa resorts another strategy through which queer people could seek safer environments.

Rozverné léto: Z historie queer prázdnin / Frolic Summer: From the History of Queer Summer

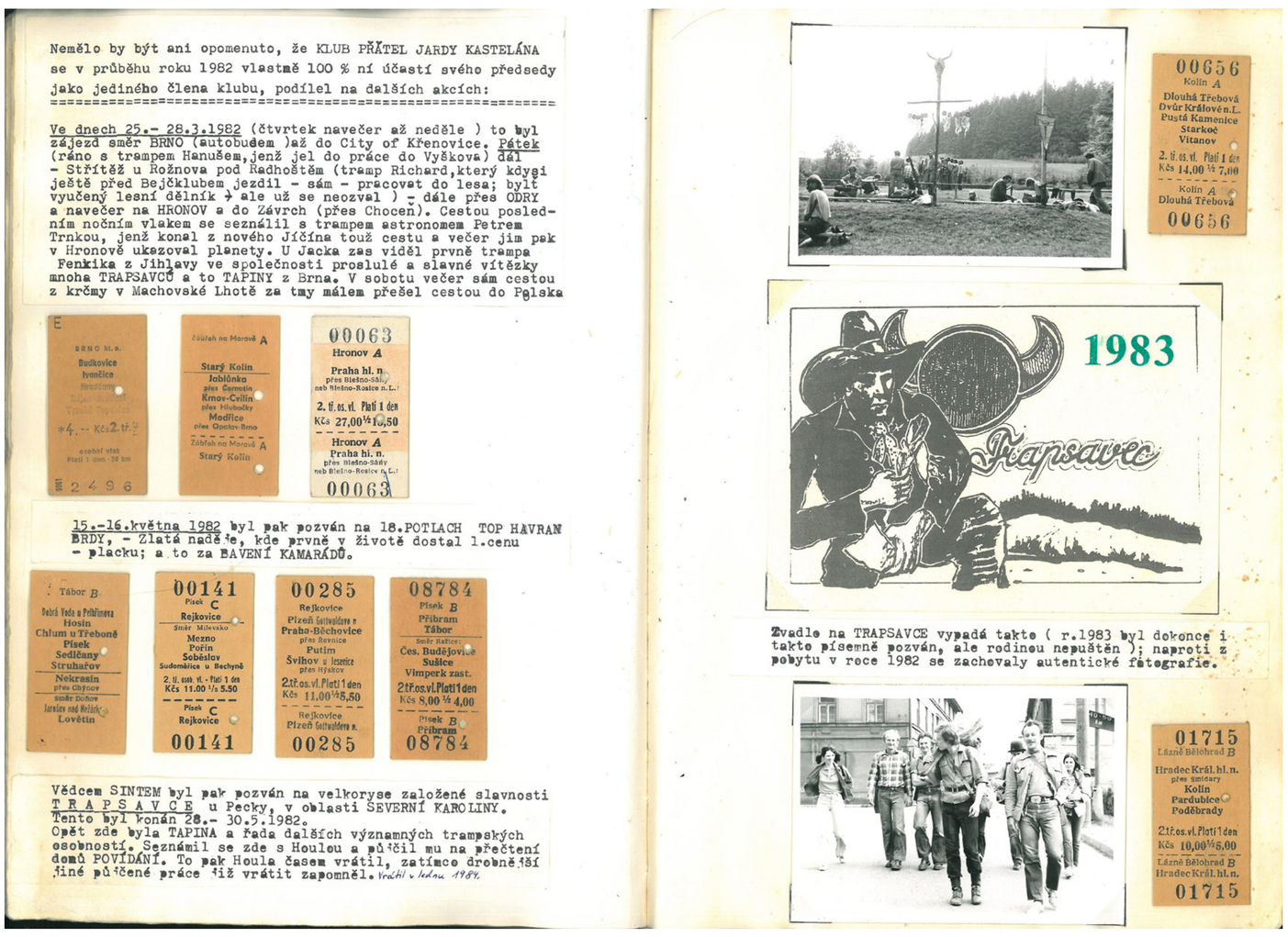
Lambda výlet na hrad Trosky, 80. léta, Jaroslav Kastelán / Lambda excursion to the Trosky Castle, 1980s. Photograph by Jaroslav Kastelán.

Lída Merlínová v Karlových Varech, 60. léta
Lída Merlínová in Karlovy Vary, 1960s.

Dole: Pobyt v Karlových Varech v roce 1993 organizovaný organizací SOHO / Below: Holiday stay in Karlovy Vary organized by SOHO, 1993.

Tzv. Posvátná kniha Klubu přátel Jardy Kastelána, 80. léta / The so-called Sacred Book of the Jarda Kastelán Friends' Club, 1980s.

Nemělo by být ani opomenuto, že KLUB PŘÁTEL JARDY KASTELÁNA se v průběhu roku 1982 vlastně 100 % ní účastí svého předsedy jako jediného člena klubu, podílel na dalších akcích:

Ve dnech 25.- 28.3.1982 (čtvrtek navečer až neděle) to byl zájezd směr BRNO (autobusem)až do City of Křenovice. Pátek (ráno s trampem Hanušem,jenž jel do práce do Vyškova) dál - Střítěž u Rožnova pod Radhoštěm (tramp Richard,který kdysi ještě před Bejčklubem jezdil - sám - pracovat do lesa; byl vyučený lesní dělník + ale už se neozval) - dále přes ODRY a navečer na HRONOV a do Závrch (přes Chocen). Cestou posledním nočním vlakem se seználil s trampem astronomem Petrem Trnkou, jenž konal z nového Jíčína touž cestu a večer jim pak v Hronově ukazoval planety. U Jacka zas viděl prvně trampa Fenrika z Jihlavy ve společnosti proslulé a slavné vítězky mnoha TRAPSAVCŮ a to TAPINY z Brna. V sobotu večer sám cestou z krčmy v Machovské Lhotě za tmy málem přešel cestou do Polska

15.-16.května 1982 byl pak pozván na 18.POTLACH TOP HAVRAN BRDY, - Zlatá nadě je, kde prvně v životě dostal 1.cenu - placku; a to za BAVENÍ KAMARÁDŮ.

Vědcem SINTEM byl pak pozván na velkoryse založené slavnosti T R A P S A V C E u Pecky, v oblasti SEVERNÍ KAROLINY. Tento byl konán 28.- 30.5.1982.
Opět zde byla TAPINA a řada dalších významných trampských osobností. Seznámil se zde s Houlou a půjčil mu na přečtení domů POVÍDÁNÍ. To pak Houla časem vrátil, zatímco drobnější jiné půjčené práce již vrátit zapomněl. Vrátil v lednu 1984.

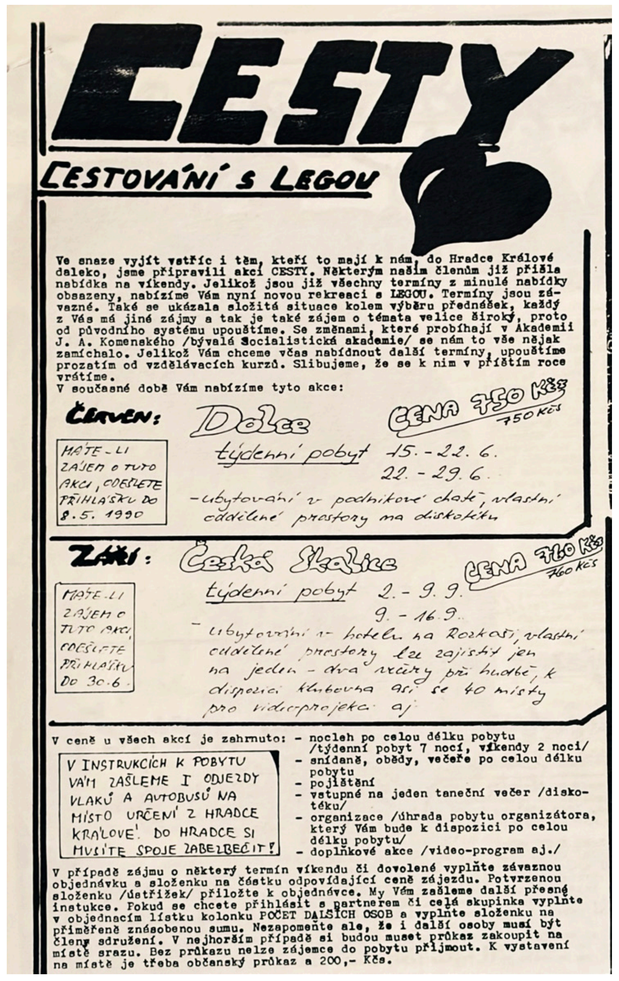
Zvadle na TRAPSAVCE vypadá takte (r.1983 byl dokonce i takto písemně pozván, ale rodinou nepuštěn); naproti z pobytu v roce 1982 se zachovaly autentické fotografie.

Rozverné léto: Z historie queer prázdnin / Frolic Summer: From the History of Queer Summer

Nudistický prvovýstup, Tatry, Jaroslav Kastelán, 1983 / Nude first ascent, High Tatras, Jaroslav Kastelán, 1983.

CESTY

CESTOVÁNÍ S LEGOU

Ve snaze vyjít vstříc i těm, kteří to mají k nám, do Hradce Králové daleko, jsme připravili akci CESTY. Některým našim členům již přišla nabídka na víkendy. Jelikož jsou již všechny termíny z minulé nabídky obsazeny, nabízíme Vám nyní novou rekreaci s LEGOU. Termíny jsou závazné. Také se ukázala složitá situace kolem výběru přednášek, každý z Vás má jiné zájmy a tak je také zájem o témata velice široký, proto od původního systému upouštíme. Se změnami, které probíhají v Akademii J. A. Komenského /bývalá Socialistická akademie/ se nám to vše nějak zamíchalo. Jelikož Vám chceme včas nabídnout další termíny, upouštíme prozatím od vzdělávacích kurzů. Slibujeme, že se k nim v příštím roce vrátíme.
V současné době Vám nabízíme tyto akce:

ČERVEN: Dolee — týdenní pobyt 15. - 22. 6. / 22. - 29. 6. — CENA 750 KČS

MÁTE-LI ZÁJEM O TUTO AKCI, ODEŠLETE PŘIHLÁŠKU DO 8. 5. 1990

- ubytování v podnikové chatě, vlastní oddělené prostory na diskotéku

ZÁŘÍ: Česká Skalice — týdenní pobyt 2. - 9. 9. / 9. - 16. 9. — CENA 750 KČS

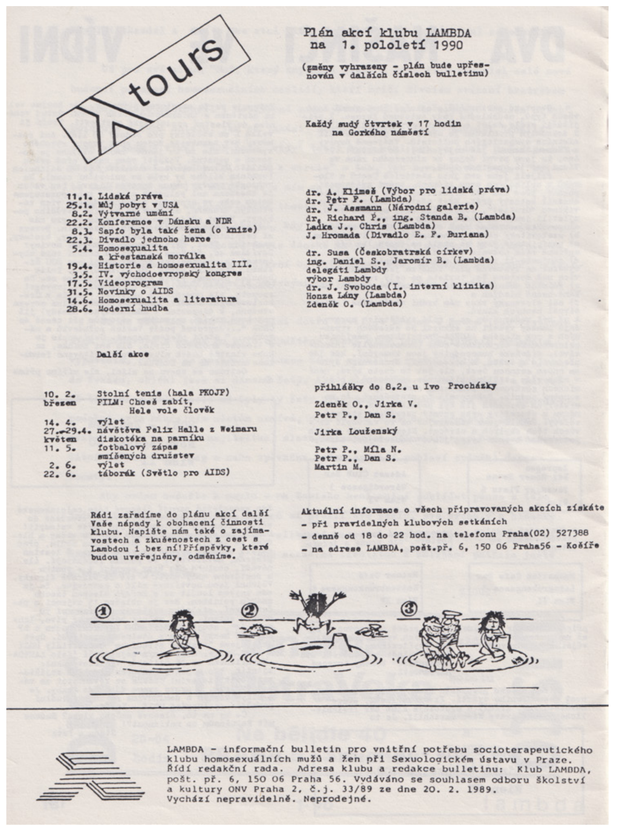
MÁTE-LI ZÁJEM O TUTO AKCI, ODEŠLETE PŘIHLÁŠKU DO 30. 6.

- ubytování v hotelu na Rozkoši, vlastní oddělené prostory lze zajistit jen na jeden - dva večery při hudbě, k dispozici klubovna asi se 40 místy pro videoprojekci aj.

V ceně u všech akcí je zahrnuto:
- nocleh po celou délku pobytu /týdenní pobyt 7 nocí, víkendy 2 noci/
- snídaně, obědy, večeře po celou délku pobytu
- pojištění
- vstupné na jeden taneční večer /diskotéku/
- organizace /úhrada pobytu organizátora, který Vám bude k dispozici po celou délku pobytu/
- doplňkové akce /video-program aj./

V INSTRUKCÍCH K POBYTU VÁM ZAŠLEME I ODJEZDY VLAKŮ A AUTOBUSŮ NA MÍSTO URČENÍ Z HRADCE KRÁLOVÉ! DO HRADCE SI MUSÍTE SPOJE ZABEZPEČIT!

V případě zájmu o některý termín víkendu či dovolené vyplňte závaznou objednávku a složenku na částku odpovídající ceně zájezdu. Potvrzenou složenku /ústřižek/ přiložte k objednávce. My Vám zašleme další přesné instukce. Pokud se chcete přihlásit s partnerem či celá skupinka vyplňte v objednacím lístku kolonku POČET DALŠÍCH OSOB a vyplňte složenku na přiměřenou znásobenou sumu. Nezapomeňte ale, že i další osoby musí být členy sdružení. V nejhorším případě si budou muset průkaz zakoupit na místě srazu. Bez průkazu nelze zájemce do pobytu přijmout. K vystavení na místě je třeba občanský průkaz a 200,- Kčs.

tours

Plán akcí klubu LAMBDA
na 1. pololetí 1990

(změny vyhrazeny - plán bude upřesňován v dalších číslech bulletinu)

Každý sudý čtvrtek v 17 hodin na Gorkého náměstí

11.1.	Lidská práva	dr. A. Klimeš (Výbor pro lidská práva)
25.1.	Můj pobyt v USA	dr. Petr F. (Lambda)
8.2.	Výtvarné umění	dr. J. Assmann (Národní galerie)
22.2.	Konference v Dánsku a NDR	dr. Richard Z., ing. Standa B. (Lambda)
8.3.	Sapfo byla také žena (o knize)	Ladka J., Chris (Lambda)
22.3.	Divadlo jednoho herce	J. Hromada (Divadlo E. F. Buriana)
5.4.	Homosexualita a křesťanská morálka	dr. Suss (Československá církev)
19.4.	Historie a homosexualita III.	ing. Daniel S., Jaromír B. (Lambda)
3.5.	IV. východoevropský kongres	delegáti Lambdy
17.5.	Videoprogram	výbor Lambdy
31.5.	Novinky o AIDS	dr. J. Svoboda (I. interní klinika)
14.6.	Homosexualita a literatura	Honza Lány (Lambda)
28.6.	Moderní hudba	Zdeněk O. (Lambda)

Další akce

10. 2.	Stolní tenis (hala PROJP)	přihlášky do 8.2. u Ivo Procházky
březen	FILM: Chceš zabít, Hele vole člověk	Zdeněk O., Jirka V.
14. 4.	výlet	Petr F., Dan S.
27.-29.4.	návštěva Felix Halle z Weimaru	Jirka Loušenský
květen	diskotéka na parníku	
11. 5.	fotbalový zápas smíšených družstev	Petr F., Míla N.
2. 6.	výlet	Petr F., Dan S.
22. 6.	táborák (Světlo pro AIDS)	Martin M.

Rádi zařadíme do plánu akcí další Vaše nápady k obohacení činnosti klubu. Napište nám také o zajímavostech a zkušenostech z cest a Lambdou i bez ní! Příspěvky, které budou uveřejněny, odměníme.

Aktuální informace o všech připravovaných akcích získáte
- při pravidelných klubových setkáních
- denně od 18 do 22 hod. na telefonu Praha(02) 527388
- na adrese LAMBDA, pošt.př. 6, 150 06 Praha56 - Košíře

LAMBDA - informační bulletin pro vnitřní potřebu socioterapeutického klubu homosexuálních mužů a žen při Sexuologickém ústavu v Praze. Řídí redakční rada. Adresa klubu a redakce bulletinu: Klub LAMBDA, pošt. př. 6, 150 06 Praha 56. Vydáváno se souhlasem odboru školství a kultury ONV Praha 2, č.j. 33/89 ze dne 20. 2. 1989. Vychází nepravidelně. Neprodejné.

Reportáž v SOHO Revue o nudistických plážích na Kanárských ostrovech, 1991
Feature article in SOHO Revue on nude beaches in the Canary Islands, 1991

Nabídky pobytů organizace Lega a Lambda / Holiday offers organized by Lega and Lambda.

...naše zklamání ujištění průvodce, že nad ...ejznámějším letoviskem na jihu ostrova — ...aya del Ingles (kam máme namířeno) panu... ...celoročně mikroklima bez mračen a chla... ...1. Za pouhých třicet minut cesty je zřejmé, ...mluvil pravdu.
Zastavujeme uprostřed luxusních vilek. ...eklad názvu této části ostrova (Sonne... ...and — Sluneční země) je namístě. Mraky ...staly daleko za námi a my na první pohled zjišťujeme, že část Slunečních země, kterou vlastní Společnost

Pamatuješ si ten text?

T.: Začátek: „Chtěl bych Tě milovat velmi Tě mít rád, chci se Ti líbit, jen s Tebou si hrát, být jenom s Tebou, jen o Tobě snít, líbat Tvá ústa, jen pro Te... be žít.“

A realita po roce a půl?

T.: Přesně víme, co jeden o... druhého můžeme očekávat, ja... budeme reagovat. Už prostě vi... me, že se k sobě hodíme, že k sob... patříme — že ten druhý je pr... nás ten první. Takové ty menš... krize už umíme překlenout, hodi... je za hlavu a jít zase dál...

Třeba na Kanáry...

David v dunách...

INGE

PRVNÍ CS GAY HOTEL

Gay klub Most prostřednictvím spolupracující Realitní agentury J. M. Sieber a spol. nabídku předložil, Gay klub Sokolov přijal a dva soukromníci — příznivci hnutí severočeských a západočeských homosexuálů — koupili. Hotel s vlastním bazénem uprostřed krásné přírody Českého lesa přímo na hraniční čáře s Německem nedaleko Rozvadova na Tachovsku. Za dva a půl miliónu korun! Perfektní ukázka brilantní spolupráce mezi kluby, co říkáte? „Gay hotel Milan a Tomáš" je prvním svého druhu v československé federaci.

Zpráva o prvním gay hotelu v Československu, 1991
Report on the first gay hotel in Czechoslovakia, 1991

Rozverné léto: Z historie queer prázdnin / Frolic Summer: From the History of Queer Summer

Chata Oty Tasinata, 80. léta, Sázava / Ota Tasinato's cottage, 1980s, Sázava.